

editie 2016

Gemeente Helmond

Rabobank

Helmond:
investeren
in talent-
ontwikkeling

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Aanleiding	6
Staat van de Helmondse economie	6
Opgaven voor Helmond	8
Investeren in talentontwikkeling	8
Versterken van het ondernemerschap	8
Stimuleren van meer dynamiek rond de speerpuntsectoren	9
Werken aan een sterkere positionering van Helmond	9
Overige aandachtsgebieden	9
Ambities voor de economie van Helmond	10
Actiepunten voor een economische agenda	11
Colofon	12

Voorwoord

Voor u ligt het onderzoek "De Economische Kracht van Helmond". Voor de tweede keer hebben gemeente Helmond en Rabobank Helmond een gezamenlijk onderzoek laten uitvoeren naar de economische kracht van Helmond. Het eerste onderzoek dateert uit 2011; de economische en politieke ontwikkelingen maakten een update gewenst. Dit rapport is één van de bouwstenen voor de economische visie van de gemeente.

Helmond heeft veel te bieden; voor ondernemers en voor de inwoners. Maar het omgekeerde geldt ook: het bedrijfsleven heeft Helmond en de omliggende Peelregio óók veel te bieden. Met dit onderzoek naar de economische kracht van Helmond willen wij in eerste instantie die kracht transparanter maken en zoeken naar mogelijkheden om die kracht verder te versterken. Het onderzoek geeft inzicht in de economische structuur van Helmond. De focus ligt op de ontwikkeling van de lokale economie, de positie van Helmond in de regionale economie, de prestaties van het bedrijfsleven, de arbeidsmarkt en het ondernemingsklimaat.

Graag spreken wij onze waardering en dank uit aan iedereen die heeft meegewerkt aan het onderzoek. Veel mensen hebben ieder vanuit hun specifieke deskundigheid en betrokkenheid een belangrijke inhoudelijke bijdrage geleverd aan de totstandkoming van dit rapport.

Helmond heeft de afgelopen jaren op economisch gebied goede stappen gezet. Het structureel maken van het Ondernemersfonds, het verder uitbouwen van de samenwerking tussen gemeente en het bedrijfsleven via Stichting Bedrijventerreinen Helmond en de herstructurering van Induma-Oost zijn daar slechts enkele voorbeelden van. Maar we zijn er nog niet. In het rapport worden vier hoofdpogaven genoemd:

1. Investeren in talentontwikkeling van de (beroeps)bevolking
2. Versterken van de kwaliteit van het ondernemerschap
3. Stimuleren van meer dynamiek rond de speerpuntsectoren
4. Werken aan een sterkere positionering van Helmond

Belangrijke onderwerpen waar we de komende jaren werk van moeten maken om nieuwe stappen te kunnen zetten. Samenwerking in de regio is daarbij hét sleutelwoord. Helmond ligt immers niet op een eiland, maar is op vele manieren (economisch) verbonden met de regio.

Helmond is qua uitstraling en aantrekkelijkheid de afgelopen jaren verder gegroeid. Zo is de Automotive Campus volop in ontwikkeling en is het Food Tech Park een steeds bekendere speler geworden. Ook het centrum van de stad wordt erg gewaardeerd en heeft bezoekers voldoende te bieden. Tal van activiteiten die door het jaar heen worden georganiseerd, dragen bij aan de attractiviteit van het centrum en de stad in totaal. Daar zijn we trots op en juist die trots mogen we nog meer uitdragen.

Kortom, alles grijpt in elkaar en we hebben elkaar hard nodig om Helmond én de regio economisch nog krachtiger te maken. De conclusie en aanbevelingen in dit rapport geven daarvoor een belangrijke aanzet. Wij gaan onze schouders eronder zetten! U doet toch ook mee?!

Jos van Bree,
Wethouder Economie gemeente Helmond

Peter de Bruin,
Directievoorzitter Rabobank Helmond

Food
Tech Park
Brainport

Innovatie-
centra

Aanleiding

Deze studie behelst een onderzoek naar de economische ontwikkeling en kracht van Helmond. Het onderzoek, een initiatief van Rabobank en Gemeente Helmond, is bedoeld als een onderlegger voor de economische visie van de Gemeente Helmond in de periode 2016-2020, die dit jaar wordt vastgesteld. Het onderzoek is gebaseerd op een uitgebreide analyse van data- en studiebronnen en op de resultaten van interviews en discussiebijeenkomsten die voor dit onderzoek met ondernemers en andere stakeholders zijn gehouden.

Staat van de Helmondse economie

Op dit moment staat Helmond er op een aantal economische terreinen minder gunstig voor dan in 2011, toen de vorige Kracht van Helmond is uitgebracht. De vastgoedcrisis heeft de afgelopen jaren verder om zich heen gegrepen en de sociale gevolgen van de crisis zijn vanaf 2012 pas goed merkbaar geworden. Nog lang niet alle aandachtspunten rond de bereikbaarheid van Helmond zijn opgelost, zowel op regionaal niveau (Ruitplannen) als lokaal niveau (randwegen, N270 en bereikbaarheid van werklocaties). En de laatste paar jaar is de werkgelegenheid afgenomen en de werkloosheid gestegen tot meer dan een procentpunt boven het landelijke niveau. De afgelopen jaren was sprake van 'baanloze' groei: de Helmondse economie groeide wel in (toegevoegde) waarde maar niet in banen. Bedrijven investeerden minder, richtten zich op consolidatie en verhoging van de efficiency.

Maar er zijn zeker ook positieve ontwikkelingen. De afgelopen jaren zijn veel zaken door bedrijfsleven, organisaties en overheid gezamenlijk aangepakt om het ondernemingsklimaat te versterken. Er is verder geïnvesteerd in het speerpuntenbeleid en het Food Tech Park Brainport en de Automotive Campus en er is – mede rond de speerpunten – flink geïnvesteerd in onderwijs en arbeidsmarktinitiatieven.

De inspanningen in het speerpuntenbeleid werpen steeds meer hun vruchten af. Helmond wordt inmiddels breed (h)erkend als het regionale centrum voor food(tech) en geleidelijk aan ook als innovatiecentrum voor de automotive. Helmond is daarmee ook een sterke stad geworden op het terrein van (mbo)onderwijs, met name in deze speerpunten en voor opleidingen in de zorg.

De samenwerking in Peilverband begint verder vorm te krijgen, op het gebied van onder andere de arbeidsmarkt. En recent zijn, met steun van de gemeenten, vanuit het bedrijfsleven initiatieven gestart om tot een economische agenda voor De Peel te komen. Verder zijn initiatieven gestart om de aantrekkingskracht van het centrum van Helmond te vergroten.

Het heeft er alle schijn van dat, al dan niet door het voorgaande, het imago van Helmond als stad om te werken en te ondernemen zich aan het verbeteren is. Dat is althans wat diverse ondernemers en stakeholders tijdens het onderzoek hebben aangegeven.

De conclusie is dat er genoeg werk aan de winkel blijft om het ondernemingsklimaat verder te versterken en sociale vraagstukken op te lossen. Uit de resultaten van dit onderzoek mogen we ook concluderen dat er geen aanleiding is het vigerende economisch beleid radicaal te wijzigen. In tegendeel, het verbeteren van het ondernemingsklimaat vergt beleid van de lange adem. Het is zaak koers te houden, rekening houdend met trends en een tandje bijschakelen daar waar verbeteringen te lang uitblijven en snel anticiperen op kansen noodzakelijk is. Daarbij keuzen maken, prioriteiten stellen, is onvermijdelijk. Het is zaak de meeste aandacht te schenken aan de belangrijkste uitdagingen waarvoor Helmond op (sociaal) economisch gebied de komende jaren staat.

Opgaven voor Helmond

De volgende vier uitdagingen zijn uit het onderzoek als hoofdopgaven voor de Helmondse economie naar voren gekomen:

1. Investeren in talentontwikkeling van de (beroeps)bevolking
2. Versterken van de kwaliteit van het ondernemerschap
3. Stimuleren van meer dynamiek rond de speerpuntsectoren
4. Werken aan een sterkere positionering van Helmond

1

INVESTEREN IN TALENTONTWIKKELING

De werkloosheid in Helmond moet structureel omlaag. En de vergrijzing van de beroepsbevolking vergt een hogere inzetbaarheid van mensen, zowel van mensen die werk hebben als van mensen die aan de kant staan. Dit betekent blijven investeren in onderwijs, vooral richtingen waar het bedrijfsleven om talent zit te springen. Daarvoor is ook de inzet van het bedrijfsleven zelf nodig. Structurele, goed georganiseerde samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven is het toverwoord. Talentontwikkeling dient zich ook te richten op het huidige personeel, door het voeren van goed personeelsbeleid en door bedrijven onderling te laten samenwerken om talent voor deze regio te behouden.

2

VERSTERKEN VAN HET ONDERNEMERSCHAP

Ook ondernemers horen tot het Helmondse talent. Meer ondernemerschap resulteert in meer werkgelegenheid en bevordert de economische vernieuwing in Helmond. We zien weinig kleine bedrijven in Helmond doorgroeien, terwijl daar de meeste banengroei vandaan moet komen. Niet van zzp'ers en niet van het acquireren van grotere bedrijven. Ook zitten diverse succesvolle, middelgrote bedrijven met een opvolgingsvraag, wat roept om meer lokaal ondernemerstalent. En niet in de laatste plaats gaat het om behoud van werkgelegenheid en waardevol personeel. Goed ondernemerschap houdt Helmond aantrekkelijk als werkgebied voor steeds schaarser wordend talent. Talent om wie deze regio met andere regio's moet strijden. Daarom is in – alle lagen van – het onderwijs meer aandacht nodig voor het thema ondernemerschap en is het van belang dat ondernemers, overheid en andere partijen doorgroeiërs beter faciliteren om hun plannen te kunnen verwezenlijken.

3

STIMULEREN VAN MEER DYNAMIEK ROND DE SPEERPUNTSECTOREN

Voor de speerpuntsectoren breken als het ware de jaren van de waarheid aan. Voor de Automotive Campus betekent dit dat ze in 2020 volledig zelfstandig, zonder financiële steun van de overheid, zal moeten functioneren door voldoende body te hebben en de status te hebben bereikt als het onbetwiste centrum van de automotive sector in Brainport. Voor foodtech houdt het in dat dit speerpunt zichtbaarder is voor de Helmondse bevolking en ondernemers en een leidende rol speelt in de regionale foodtechsector, die zich uitstrekt over Noordoost-Brabant, Noord-Limburg en Brainport. Voor beide speerpuntsectoren vormt een serieuze banengroei een opgave. Banengroei zowel direct binnen de speerpuntsector zelf als indirect door meer samen te werken met de rest van het bedrijfsleven en daardoor ook het draagvlak voor hun speerpuntstatus te verstevigen.

4

WERKEN AAN EEN STERKERE POSITIONERING VAN HELMOND

Een effectief economisch beleid is gebaat bij een hoger geografisch schaalniveau dan dat van de gemeente. Denk aan onderwijs en arbeidsmarkt, het verbeteren van de regionale bereikbaarheid, de acquisitie van bedrijven voor bedrijfslocaties, het versterken van winkelcentra, zoals het centrum van Helmond. Helmond functioneert – vanuit economisch perspectief – momenteel niet als de vanzelfsprekende hoofdstad van De Peel en het verwerven van een sterke rol binnen Brainport blijkt geen sinecure te zijn. Meer samenwerking in Peelverband kan Helmond een centralere positie in deze regio opleveren. En door zich in Peelverband binnen Brainport te manifesteren heeft Helmond waarschijnlijk meer in de melk te brokkelen. Het ligt voor de hand dat het bedrijfsleven in meer regionale samenwerking het voortouw neemt, als het ware het goede voorbeeld geeft.

OVERIGE AANDACHTSGEBIEDEN

De voorgaande vier opgaven kunnen als de inhoudelijk meest cruciale worden gezien. Daarnaast zijn er diverse aandachtspunten met een meer randvoorwaardelijk karakter, gericht op het vestigingsklimaat. Denk aan het moderniseren van bedrijfslocaties, het verbeteren van de bereikbaarheid van (delen van) de stad, het werken aan een aantrekkelijk woon- en verblijfsklimaat en aan de kwaliteit van de dienstverlening door de overheid. Het zijn allemaal zaken die blijvend aandacht verdienen. En de bijzondere aandacht voor de speerpuntsectoren betekent zeker niet dat andere belangrijke sectoren, zoals de metaalkro, de textielsector en de zorgsector in het toekomstige economisch beleid buiten beschouwing kunnen blijven. Juist bij de uitwerking van het beleid rond de vier hoofdopgaven is het van belang de relevantie voor andere sectoren te toetsen en te garanderen.

Ambities voor de economie van Helmond

Om de aanpak van de opgaven richting te geven, is het van belang een aantal economische ambities na te streven. Naar aanleiding van dit onderzoek worden de volgende ambities voorgesteld:

- **Helmond werkstad:** streef naar een 1-op-1 verhouding tussen het aantal banen en de omvang van de beroepsbevolking. Realiseer dit door de Helmondse werkgelegenheid met jaarlijks minimaal 500 en idealiter 1.000 arbeidsplaatsen te laten groeien.
- **Participatiestad Helmond:** streef naar een werkloosheidsniveau dat structureel op of onder het landelijke niveau ligt. Dit betekent dat de werkloosheid in Helmond zich tot 2020 1% tot 1,5% punt gunstiger moet ontwikkelen dan die in Nederland. Bij een landelijke daling, betekent dit een daling van 1% tot 1,5% punt extra in Helmond.
- **Hoogwaardiger economie:** realiseer een gemiddeld hoger beroepsniveau van de Helmondse werkgelegenheid, waardoor de arbeidsproductiviteit primair verder stijgt door waardecreatie (en minder door efficiency verhoging). Op die manier gaan een verhoogde productiviteit van personeel en een forse banengroei hand-in-hand.
- **Speerpuntsectoren als katalysator:** streef naar een forse banencreatie door samenwerking tussen speerpuntsectoren en ondernemers uit andere sectoren. Laat innovatie- en investeringsprogramma's van de speerpunten aansluiten bij het reguliere bedrijfsleven, waardoor crossovers ontstaan.
- **Helmond, hoofdstad van De Peel:** versterk de centrale rol van Helmond in De Peelregio, door de samenwerking in deze regio verder aan te jagen en vorm te geven. Op het gebied van arbeidsmarkt, bedrijfshuisvesting en –acquisitie en bereikbaarheid.

Actiepunten voor een economische agenda

Om de voorgestelde ambities te realiseren, dienen uiteraard de nodige acties en initiatieven te worden ondernomen. Acties die een stevige inzet vereisen van de gemeente Helmond, het Helmondse bedrijfsleven, andere Helmondse organisaties en, waar mogelijk en relevant, ook regionale partners. De daadkrachtige uitvoering van de actieagenda vraagt om een robuuste uitvoeringsorganisatie. Een organisatie die de steun heeft van en ingevuld wordt door een brede vertegenwoordiging aan stakeholders: VICH/BZW, Gemeente Helmond en andere belangrijke betrokkenen, waaronder Rabobank Helmond (als initiatiefnemer van deze studie en reeds betrokken bij diverse initiatieven ter versterking van de Helmondse economie). De uitvoeringsorganisatie levert de ambassadeurs voor de actieagenda én formeert de coalities die voor de realisatie van elk van de acties nodig zijn.

De volgende acties zijn nodig om de opgaven aan te pakken en de ambities te verwezenlijken:

- Stel gezamenlijk een aantal concrete, harde economische doelstellingen vast voor 2020.
- Experimenteer met maatwerkopleidingen in vakgebieden met personeelskrapte.
- Bouw 'Helmond Stagestad' verder uit.
- Zorg voor doorlopende leer- en ontwikkellijnen voor studenten en personeel.
- Zet een compleet ondernemersloket op dat starters én doorgroeiërs faciliteert.
- Betrek het MKB meer bij Brainportactiviteiten en programma's.
- Zorg voor een sterkere profilering van het speerpunt foodtech.
- Realiseer een eenduidig eigenaarschap van de Automotive Campus in 2020.
- Stel een bedrijventerreinstrategie en bedrijvenacquisitieplan voor De Peel op.
- Verbeter de bereikbaarheid van werklocaties door de aanleg van invalswegen en collectieve vervoersconcepten vanaf de stations.
- Richt alle pijlen op een onderscheidend profiel voor Helmond in de regio.

Pijlen richten op
onderscheidend
profiel voor Helmond
in de regio

DE ECONOMISCHE KRACHT VAN HELMOND

Colofon

Titel

De Economische Kracht van Helmond

Subtitel

Economische analyse en agenda voor Helmond
2016-2020

Auteurs

Anouk Smeltink-Mensen (AnalyZus)
Sergej Bulterman (Bureon)

Datum

Januari 2016

In opdracht van

Rabobank Helmond en Gemeente Helmond

Contactadressen

Rabobank Helmond

Bezoekadres:

Kerkstraat 33, 5701 PL Helmond

Telefoon: 0492-59 45 94

Gemeente Helmond, afdeling Economie en Cultuur

Bezoekadres:

Weg op den Heuvel 35, 5701 NV Helmond

Telefoon: 0492-58 76 30

Vormgeving

Itch Creative Studio

© AnalyZus en Bureon

AnalyZus en Bureon behouden zich het auteursrecht voor op de rapporten, adviezen en overige geschriften, die door hen in het kader van de uitvoering van de opdracht worden vervaardigd. Verveelvoudiging en/of openbaarmaking mag eerst geschieden na voorafgaande schriftelijke toestemming van AnalyZus of Bureon, waarbij opdrachtgever steeds zorg draagt voor bron- c.q. auteursvermelding.

AnalyZus VOF en Bureon voeren de sociaaleconomische analyse met de grootst mogelijke zorgvuldigheid uit. De door AnalyZus en Bureon verstrekte informatie is ontleend aan bronnen die betrouwbaar mogen worden geacht, doch voor de juistheid en volledigheid daarvan kan niet worden ingestaan. Aan de verstrekte informatie kunnen geen rechten worden ontleend. De toepassing van resultaten van onderzoek of de opvolging van adviezen is voor verantwoordelijkheid van de opdrachtgever. Hij kan AnalyZus en Bureon niet aansprakelijk stellen indien die toepassing of opvolging tot een resultaat leidt dat niet door opdrachtgever wordt beoogd of gewenst.